

Nieuwsbrief Blue Deal Ghana

In de eerste week van oktober 2019 is er een delegatie medewerkers van verschillende waterschappen op een eerste gezamenlijke missie gegaan naar Ghana voor de Blue Deal. In deze nieuwsbrief praten we je bij over de Blue Deal, wat wij hebben bereikt met deze missie en onze ervaringen.

De Blue Deal is een programma van de Dutch Water Authorities dat tot en met 2030 loopt en één duidelijk doel heeft: 20 miljoen mensen in 40 stroomgebieden wereldwijd aan schoon, voldoende en veilig water helpen. Hierbij ligt de focus op het bieden van hulp, het creëren van kansen voor het bedrijfsleven en het leren van andere landen. Wij zullen de problemen niet fysiek oplossen door te investeren of bouwen, maar wij hopen dat we doormiddel van onze kennis en ervaring andere landen op weg kunnen helpen om samen oplossingen uit te denken.

In 2018 hebben de coördinatoren van de Blue Deal in Ghana (Carel Nobbe en Jaap Bos) al een aantal verkennende bezoeken gebracht aan Ghana om opgaves te inventariseren en projecten uit te denken samen met de waterstakeholders in Ghana. In totaal zijn er negen projecten uitgedacht waar vervolgens waterschapsmedewerkers aan gekoppeld zijn met verschillende inhoudelijke achtergronden. Tijdens deze missie hebben we o.a. de waterprojecten bezocht, kennisgemaakt met de relevante stakeholders per project en roadmaps uitgedacht over het implementeren van de projecten de komende jaren. Eén deel van de delegatie heeft gewerkt aan project 1 t/m 4 in het zuiden bij de Volta Delta en het andere deel heeft gewerkt aan project 5 t/m 9 in het noorden bij de White Volta.

Project 1: Governance Lower Volta Delta

Tijdens deze missie stond het uitdenken van een organisatiestructuur voor waterbeheer in de Lower Volta Delta centraal en daarbij ook de installatie van een Board (soort AB). In een 2-daagse workshop met 50 stakeholders is hier over gediscussieerd. Het belang van de nieuwe organisatie werd sterk benadrukt en ondersteund. We hebben ook opgehaald wat stakeholders van de nieuwe Board verwachten (en andersom) en wat de taken van de nieuwe organisatie moeten zijn.

Project 2: IWRM plan Lower Volta Delta

In dit project helpen we met het opstellen van een integraal waterbeheerplan (IWRM). Tijdens de 2-daagse workshop hebben we parallel aan de Governance workshops ook een sessie voor IWRM georganiseerd. We hebben samen een SWOT-analyse gemaakt en de kaders voor het IWRM en Deltaprogramma in beeld gebracht. De eerstvolgende stap is het oprichten van een taskforce in Ghana die concreet aan de slag gaat met het opstellen van het IWRM.

Project 3: Wetland Keta

Voor de Keta Lagoon moet een ontwikkelvisie opgesteld worden. Tijdens de 2-daagse stakeholdersessie zijn de belangrijkste stakeholders bepaald en de eerste verkennende gesprekken gevoerd. Wie wil iets met dit gebied? Waar liggen kansen of bedreigingen? Samen hebben we verkend hoe we dit gebied kunnen aanpakken. De komende jaren moet dit verder vorm gaan krijgen. Een student vanuit de WUR gaat een stakeholderanalyse doen om verdere belangen te identificeren.

* Bart Engels mist op deze foto

Project 4: Water Food Nexus Volta Delta

Ghana is een relatief goed ontwikkeld land, maar kan lastig voorzien in eigen voedselvoorziening. Een groot deel wordt geïmporteerd terwijl de landbouw omstandigheden best goed zijn. Irrigatie is lastig door o.a. institutionele belemmeringen. Voor de regio ten zuiden van de Kpong dam wordt het de opgave om de kansen voor verbetering en ontwikkeling van irrigatie verder te helpen uitzoeken en vervolgens in de praktijk te brengen.

Project 5: Water Governance White Volta

Tijdens deze missie is de opgave samen met stakeholders concreet uitgedacht. De Veia Dam wordt als pilot gebied gebruikt om te kijken naar integrale verbeterpunten. Voorbeeld: als het waterbergend vermogen en de kanalen weer worden hersteld, dan kunnen de boeren hun land beter irrigeren en ontstaat er een stimulans om de belastingen weer te betalen. En dat is een randvoorwaarde om het watersysteem duurzaam te onderhouden en te beheren.

Project 6: IWRM Gold Mines

Goudwinning is in Ghana één van de grootste bedreigingen voor het watersysteem. Zowel voor de water-kwaliteit (kwik, cyanide, vertroebeling), als de waterkwantiteit (grondwater-onttrekking, proceswater). In Burkina Faso adviseren we hier al een aantal jaar over. We zijn in Ghana klein gestart en deze missie was bedoeld om te verkennen wat precies de vragen zijn vanuit de Ghanese kant. Ook hebben we verkend hoe de Ghanese aanpak verschilt van die van Burkina Faso.

Project 7: Irrigation dams

Tijdens workshops hebben we vooral kennis uitgewisseld. Zo hebben we bijvoorbeeld een presentatie gegeven over dammenbeheer in Burkina Faso en Mozambique en de internationale samenwerking in het stroomgebied van de Maas. Het vervolg in dit project is om voor de Veia dam een plan op te stellen om in te kunnen spelen op ontwikkelingen op de lange termijn zoals klimaatverandering, het herstellen van irrigatie en het beheer van de dam.

Project 8: waste water purification

In dit project wordt gewerkt aan verbetering van de sanitaire voorzieningen in het noorden van Ghana, zodat de kwaliteit van het water in de White Volta wordt verbeterd. Tijdens deze missie was het doel om de juiste stakeholders te ontmoeten die zich met sanitatie bezig houden. We zijn er in geslaagd om via de juiste verantwoordelijken bij degene te komen die het voor het zeggen hebben. Met deze groep willen we de komende jaren aan de slag.

Project 9: Transboundary spilling Bagre Dam

We hebben uitvoerig gesproken met stakeholders rondom de Bagre dam over hun rol en belangen rondom de dam, de problemen en kansen. Uitdagingen zijn o.a. communicatie tussen partijen en kennis/data delen. Doel is betere en snellere uitwisseling van informatie en kennis waardoor partijen beter kunnen anticiperen op problemen m.b.t. de overstromingen en uiteindelijk de boeren sneller gewaarschuwd kunnen worden bij een overstroming.

Mijn ervaring

Carel Nobbe

"Mijn (westerse) zorgen over een onduidelijk programma bleken achteraf onnodig, we hebben een mooi resultaat behaald."

Jaap Bos

"Klinkt als een cliché, maar in Ghana is het echt ernst als ze zeggen: Water is Life! Water is zó cruciaal voor het totale leven in Ghana."

Petra Kamsma

"Bijzonder om te ervaren hoe enorm actief stakeholders meedenken en hoe makkelijk je contact maakt. Uitdaging zit hem nog in de samenwerking."

Paul van Dijk

"De hoeveelheid aan organisaties heeft mij verwonderd, maar de eerste zaadjes voor een integrale benadering zijn geplant."

Joop de Bijl

"In de toekomst wordt het grote cultuurverschil een uitdaging, door onze actie drift en de no worries mentaliteit van de Ghanesezen."

Marjolein Rozemeijer

"Mooi om te zien hoe kundig en betrokken de stakeholders zijn. Ze hebben elkaar nu gevonden, dit geeft vertrouwen voor de toekomst."

Bart Engels

"Het was uitdagend om de essentie uit de opgehaalde info te halen. Er zijn zó veel uitdagingen, maar we hebben een goede start gemaakt."

Inge Wesel

"Met een klein aantal mensen zijn ze verantwoordelijk voor het watermanagement in een gebied groter dan Nederland, heel bijzonder!"

Erik de Bruijne

"De juiste mensen ontmoeten was mijn belangrijkste doel. Ik denk dat we hier in geslaagd zijn om zo via de goede lijntjes verbetering te gaan boeken."

Suzanne Oostra

"De grootste uitdaging was om je Nederlandse blik los te laten en mee te gaan in de Ghanese flow. Ze zijn een stuk flexibeler in tijd."

Bertho Bulthuis

"We waren met veel disciplines en waterschappen op missie, het was mooi te zien hoe snel we op elkaar ingespeeld raakten."

Ton Boer

"Zo veel afval in de directe woon-omgeving, maar men blijft afwachtend richting overheid om de directe leefomgeving te verbeteren."

Jora Slinger

"Ik stond te kijken van het opleidingsniveau en professionaliteit van lokale partners. Dat is veelbelovend voor de samenwerking!"

Vincent Oostenbrink

"We hebben in korte tijd een goede indruk gekregen van de Ghanese aanpak. Niet altijd makkelijk, maar ons bezoek verduidelijkt wel veel."